

Sprawozdanie roczne 2020

Sprawozdanie roczne - 18/05/2021

Wprowadzenie Emily O'Reilly, Europejska Rzecznik Praw Obywatelskich

Rok 2020 okazał się rokiem tragicznym w skutkach, ponieważ w wyniku pandemii COVID-19 wiele osób na całym świecie utraciło swoich bliskich, a wiele innych zmagало się i nadal zmagą się z poważną chorobą. Rok ten był również jaskrawym przykładem znaczenia administracji publicznej, której możemy zaufać pod względem jej kompetencji i odpowiedzialności. Pandemia przewróciła życie wielu ludzi do góry nogami i wywarła niezwykle negatywny wpływ na nasze systemy opieki zdrowotnej, nasze społeczeństwa i gospodarki. W wyniku pandemii na szczęblu UE trzeba było podejmować szybkie decyzje w sprawie finansowania UE, zamówień publicznych na produkty i usługi mające na celu pomoc w walce z pandemią oraz w sprawie tego, jakie strategie polityczne należy traktować priorytetowo.

To właśnie w tak trudnych czasach niezbędne są najwyższe standardy dobrej administracji, aby uspokoić obywateli i zapewnić ich, że podjęto właściwe środki, które zostaną wdrożone w odpowiedni sposób.

Rolą Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich jest wspieranie tego procesu. W kwietniu przypomnieliśmy zatem Komisji Europejskiej, że wszystkie decyzje związane z pandemią muszą być podejmowane w sposób jak najbardziej przejrzysty. W ramach kontynuacji naszych działań w lipcu przedłożyliśmy wnioski o przekazanie informacji do Europejskiej Agencji Leków, Europejskiego Banku Inwestycyjnego i Komisji oraz przeprowadziliśmy dwa postępowania wyjaśniające dotyczące Rady UE i Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób. Ma to na celu zapewnienie, aby wszystkie decyzje związane z pandemią – niezależnie od tego, czy chodzi o ocenę nowych leków czy wybór projektów, które mają być finansowane – były jasne, dostępne i uzasadnione. Chcieliśmy zagwarantować, aby nasza praca związana z rozpatrywaniem poszczególnych spraw nie została w żaden sposób zakłócona, moje biuro bardzo szybko przekształciło się więc w cyfrowe miejsce pracy – liczba nowych rozpatrzonych skarg była porównywalna do liczby skarg rozpatrzonych w 2019 r.

W roku tym przeprowadzono również postępowania wyjaśniające, z których wyciągnięto niezwykle istotne wnioski dla wszystkich unijnych organów administracji. W jednym przypadku stwierdziliśmy niewłaściwe administrowanie w odniesieniu do sposobu, w jaki Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EUNB) potraktował zmianę pracy dyrektora wykonawczego na rzecz stanowiska w grupie lobbystów sektora finansowego. Nasze zalecenie zostało przyjęte i było przestrzegane przez EUNB. W sprawie dotyczącej zrównoważonego finansowania stwierdziliśmy, że odnośne przepisy prawa Unii są zbyt niejednoznaczne, aby umożliwić przeprowadzenie odpowiedniej oceny konfliktów interesów w kontekście decyzji o udzieleniu zamówień finansowanych ze środków UE.

Przeprowadziliśmy kilka istotnych postępowań wyjaśniających w sprawie przejrzystości procesu podejmowania decyzji dotyczących kwestii środowiskowych. Obejmowały one postępowanie wyjaśniające dotyczące tego, dlaczego ocena wpływu na zrównoważony rozwój nie została sfinalizowana przed zawarciem umowy handlowej UE-Mercosur, oraz postępowanie dotyczące tego, czy Europejski Bank Inwestycyjny dostarcza wystarczających informacji środowiskowych na temat finansowanych przez niego projektów.

Praca Rzecznika Praw Obywatelskich wiąże się również z podejmowaniem działań następczych w związku z poprzednimi postępowaniami wyjaśniającymi oraz zapewnieniem wdrożenia przyjętych zaleceń. W związku z tym wszczęłam następcze postępowanie wyjaśniające, aby sprawdzić, jak mechanizm rozpatrywania skarg Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex), ustanowiony w następstwie poprzedniego postępowania wyjaśniającego Rzecznika Praw Obywatelskich, funkcjonuje w praktyce.

Rok 2020 był rokiem szczególnym dla Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, ponieważ obchodzono 25. rocznicę jego istnienia. Stanowiło to doskonałą okazję do świętowania tego, czym stało się biuro Rzecznika: gwarantem przejrzystości i norm etycznych w unijnych organach administracji. Przyjrzelśmy się również profilowi spraw rozpatrywanych na przestrzeni lat oraz pozytywnym zmianom, które instytucje i organy UE wprowadziły w następstwie naszych działań. W wielu przypadkach byliśmy świadkami natychmiastowych rezultatów, a z upływem czasu – pozytywnych skutków w ujęciu ogólnym. Przeprowadzony przez nas przegląd przyczynił się również do zwiększenia naszej świadomości i wdzięczności w odniesieniu do innych autorytetów, które spotykamy na swojej drodze w ramach wykonywanej pracy, w tym zaangażowanego i wspierającego Parlamentu Europejskiego, dynamicznego społeczeństwa obywatelskiego, silnych mediów i instytucji UE, które wierzą w wartość pracy Rzecznika Praw Obywatelskich.

W 2021 r. z niecierpliwością oczekuję wdrożenia naszej nowej strategii „W stronę 2024 roku”, w ramach której określono sposób, w jaki zamierzam nadal wywierać pozytywny wpływ na unijne organy administracji, utrzymywać rzeczywiste znaczenie naszej pracy oraz, poprzez podnoszenie świadomości społecznej na temat naszych działań, umożliwić obywatelom dalsze korzystanie z praw przyznanych im na mocy Traktatów i Karty praw podstawowych.

Emily O'Reilly

1. Podsumowanie 2020 r.

Styczeń

Zalecenie dla Rady UE w sprawie projektu wytycznych dotyczących sponsorowania prezydencji UE

Luty

Postępowanie wyjaśniające dotyczące sposobu, w jaki Komisja zapewnia zrównoważony charakter projektów gazowych znajdujących się w unijnym wykazie projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

Marzec

Wnioski przedłożone Komisji w celu zapewnienia niezależności ekspertów uczestniczących w „mechanizmie doradztwa naukowego”

Kwiecień

Instytucje UE zostały poproszone o zapewnienie przejrzystości swoich działań podejmowanych w odpowiedzi na pandemię COVID-19

Maj

Rzecznik Praw Obywatelskich zwraca się do francuskiego senatu w sprawie przejrzystości w Radzie

Czerwiec

Rzecznik Praw Obywatelskich spotyka się z grupą Parlamentu Europejskiego ds. monitorowania demokracji, praworządności i praw podstawowych

Lipiec

Wytyczne dotyczące używania języków urzędowych UE przekazane unijnym organom administracji

Sierpień

Rzecznik Praw Obywatelskich wszczyna szereg postępowań wyjaśniających i podejmuje szereg inicjatyw dotyczących reakcji UE na COVID-19

Wrzesień

Zalecenia dotyczące efektu „drzwi obrotowych” zatwierdzone przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego

Październik

Konferencja poświęcona obchodom 25. rocznicy istnienia Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich

Listopad

Ogłoszenie Nagrody za dobrą administrację 2021

Grudzień

Rzecznik Praw Obywatelskich zwraca się do Komisji o usprawnienie procesu zatwierdzania substancji znajdujących się w pestycydach

2. Najważniejsze zagadnienia

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich pomaga obywatelom, przedsiębiorstwom i organizacjom w sprawach związanych z działalnością instytucji, organów i agencji UE. Zakres spraw może być szeroki: od braku przejrzystości w procesach podejmowania decyzji i odmowy dostępu do dokumentów, przez przypadki naruszania praw podstawowych, po kwestie umowne. Profil skarg zmienia się w zależności od problemów i obaw Europejczyków w danym roku. Tegoroczne sprawozdanie roczne zawiera nowe sekcje dotyczące postępowań wyjaśniających związanych z COVID-19 oraz przejrzystości procesów podejmowania decyzji dotyczących środowiska. W poszczególnych sekcjach przedstawiono przegląd najważniejszych spraw związanych z konkretnym obszarem.

2.1. Postępowania wyjaśniające i inicjatywy związane z COVID-19

Infografika przedstawiająca reakcję UE na kryzys związany z COVID-19: przykłady działań podejmowanych przez UE.

W odpowiedzi na bezprecedensową sytuację wywołaną pandemią COVID-19 wiele instytucji, agencji i organów UE musiało przyjąć ukierunkowane środki i dostosować swoje procesy pracy, aby sprostać wyzwaniom związanym z sytuacją nadzwyczajną. Obejmowały one m.in. pomoc w koordynowaniu działań w zakresie zdrowia publicznego w UE oraz zatwierdzanie leków przeznaczonych do tego celu, a także przedsięwzięcia gospodarcze mające na celu zaradzenie społecznym i gospodarczym skutkom kryzysu.

W kwietniu 2020 r. Rzecznik Praw Obywatelskich zaczęła analizować działania unijnej administracji w kontekście kryzysu związanego z COVID-19. Przypomniała Komisji Europejskiej i Radzie Europejskiej, że ich obowiązki w zakresie przejrzystości są równie ważne w czasie kryzysu.

W lipcu 2020 r. Rzecznik Praw Obywatelskich przesłała trzy wnioski o przekazanie informacji – do Europejskiej Agencji Leków (EMA), Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) i Komisji – oraz wszczęła dwa postępowania wyjaśniające – dotyczące Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC) i Rady UE – w ramach funkcji monitorowania przez biuro, w jaki sposób instytucje UE pierwszej linii prowadzą swoją działalność w czasie pandemii.

Rzecznik zbadała, w jaki sposób ECDC gromadzi i przekazuje dane związane z pandemią COVID-19. Oprócz kontroli dokumentów związanych z rolą ECDC w zarządzaniu informacjami na temat pandemii zespół ds. postępowań wyjaśniających Rzecznika Praw Obywatelskich zorganizował również spotkanie z przedstawicielami ECDC w październiku 2020 r. Rzecznik poprosiła wówczas o przekazanie więcej informacji na temat konkretnych obszarów prac ECDC, w tym na temat przejrzystości szybkiej oceny ryzyka. Celem postępowania wyjaśniającego jest określenie niektórych problemów, które mogły utrudnić ECDC walkę z pandemią.

W ramach postępowania wyjaśniającego dotyczącego Rady Rzecznik Praw Obywatelskich dokonała oceny swojej decyzji o tymczasowym odstąpieniu od standardowego sposobu podejmowania decyzji oraz skutków, jakie ma to dla przejrzystości procesu.

Rzecznik zwróciła się do Komisji z pytaniem o przejrzystość otrzymywanych porad naukowych, spotkań z przedstawicielami grup interesu oraz decyzji dotyczących udzielania zamówień publicznych w sytuacjach nadzwyczajnych. EBI przekazał Rzecznik Praw Obywatelskich informacje na temat tego, w jaki sposób zapewnia przejrzystość i dobrą administrację, podejmując jednocześnie kroki mające na celu zaradzenie gospodarczym skutkom kryzysu. W odpowiedzi na pytania Rzecznik, EMA stwierdziła, że jest zaangażowana na rzecz zapewnienia niezależności sposobu oceny leków na COVID-19 oraz do publikowania danych klinicznych na temat tych leków.

Rzecznik wszczęła również kilka postępowań wyjaśniających na podstawie wnoszonych skarg związanych z COVID-19, w tym decyzji Komisji o nieprzedłużeniu okresu na realizację projektów dotkniętych pandemią COVID-19 za wynagrodzeniem. Skarżący – naukowcy uczestniczący w programie działań „Maria Skłodowska-Curie” (MSCA) – twierdzili, że środki podjęte przez Komisję są niewystarczające, ponieważ nie pozwalają im na kontynuowanie badań bez dodatkowego finansowania. W piśmie przedstawiającym wstępne ustalenia Rzecznik zwróciła się do Komisji, by ta rozważyła udostępnienie przedstawicielom środowiska naukowego specjalnej platformy internetowej, za pośrednictwem której mogliby zgłaszać problemy, z jakimi zmagają się w związku z ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19. Rzecznik wezwała również Komisję do dalszego prowadzenia działań mających na celu znalezienie rozwiązań dla wszystkich naukowców uczestniczących w działaniach „Maria Skłodowska-Curie” (MSCA), których praca ucierpiała na skutek kryzysu związanego z COVID-19, oraz zachęcanie organizacji, które otrzymały dotacje, do korzystania z tych rozwiązań. Postępowanie wyjaśniające kontynuowano w 2021 r.

European Ombudsman

We have asked @EU_Commission how it ensures #transparency in relation to:

- Lobbying during the #COVID19 crisis - Emergency public procurement - Scientific advice concerning the pandemic

europa.eu/!Xk93Ry

Zapytaliśmy Komisję Europejską, w jaki sposób zapewnia przejrzystość w odniesieniu do:

- lobbingu w trakcie kryzysu związanego z COVID-19;
- udzielania zamówień publicznych w sytuacjach nadzwyczajnych;
- doradztwa naukowego dotyczącego pandemii.

2.2. Kwestie etyczne

W następstwie skarg posłów do Parlamentu Europejskiego i organizacji społeczeństwa

obywatelskiego Rzecznik wszczęła postępowanie wyjaśniające dotyczące decyzji Komisji o udzieleniu przedsiębiorstwu BlackRock Investment Management zamówienia na przeprowadzenie badania dotyczącego włączenia celów z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego do unijnych przepisów bankowych. W ramach postępowania wyjaśniającego Rzecznik sprawdziła, w jaki sposób Komisja oceniła ofertę przedsiębiorstwa w kontekście zaproszenia do składania ofert na przeprowadzenie badania.

Rzecznik Praw Obywatelskich stwierdziła, że oferta przedsiębiorstwa budzi obawy, ponieważ jako największy na świecie podmiot zarządzający aktywami ma ono interes finansowy w sektorze, którego dotyczy badanie. Ponadto niska cena oferty przedsiębiorstwa mogłaby być postrzegana jako część strategii zdobywania wiedzy na temat otoczenia regulacyjnego w tym sektorze i wywierania na nie wpływu. W związku z tym Rzecznik stwierdziła, że Komisja powinna była bardziej rygorystycznie sprawdzać, czy przedsiębiorstwo nie znajdowało się w sytuacji konfliktu interesów, który mógłby negatywnie wpłynąć na jego zdolność do wykonania zamówienia. Biorąc jednak pod uwagę ograniczenia wynikające z przepisów UE dotyczących zamówień publicznych, Rzecznik Praw Obywatelskich stwierdziła, że nie stanowi to niewłaściwego administrowania.

Rzecznik zasugerowała, aby Komisja zaktualizowała swoje wytyczne dotyczące postępowania o udzielenie zamówień publicznych na usługi związane z polityką w celu wyjaśnienia pracownikom, kiedy należy wykluczyć oferentów ze względu na konflikt interesów, który może mieć negatywny wpływ na wykonanie zamówienia. Rzecznik zasugerowała również, by Komisja rozważyła wzmocnienie przepisów rozporządzenia finansowego dotyczących konfliktu interesów – prawa Unii regulującego sposób prowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia publicznego finansowanych z budżetu UE. Rzecznik zwróciła się do prawodawców, aby skierować ich uwagę na swoją decyzję, zwłaszcza w odniesieniu do rozporządzenia finansowego.

European Ombudsman

Decision to award a contract to @BlackRock to study integrating sustainable finance #ESG objectives into @EU_Finance rules – @EU_Commission should have been more rigorous in verifying whether there was a #conflictofinterest

PRESS RELEASE: europa.eu/!Xk47Tx

Komisja Europejska powinna była bardziej rygorystycznie sprawdzać, czy doszło do konfliktu interesów przy podejmowaniu decyzji o udzieleniu zamówienia przedsiębiorstwu BlackRock na zbadanie włączenia celów zrównoważonego finansowania z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego do przepisów finansowych UE.

Emily O'Reilly: „Należało zadać pytania o motywację, politykę cenową i strategię oraz o to, czy środki wewnętrzne podjęte przez przedsiębiorstwo w celu zapobieżenia konfliktowi interesów były rzeczywiście wystarczające”.

2.3. Prawa podstawowe

W listopadzie 2020 r. Rzecznik wszczęła postępowanie wyjaśniające dotyczące sposobu postępowania Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex) w przypadku domniemych naruszeń praw podstawowych. Celem postępowania wyjaśniającego jest dokonanie oceny skuteczności i przejrzystości mechanizmu rozpatrywania skarg Fronteksu w odniesieniu do osób, które uważają, że ich prawa zostały naruszone w kontekście operacji granicznych Fronteksu, a także roli i niezależności urzędnika ds. praw podstawowych Fronteksu.

European Ombudsman

We have opened an inquiry into @Frontex .

We will assess: - effectiveness & transparency of their 'Complaints Mechanism' - role and independence of their 'Fundamental Rights Officer'

europa.eu/!jx49Qv

Wszczęliśmy postępowanie wyjaśniające dotyczące funkcjonowania Fronteksu.

Dokonamy oceny:

- skuteczności i przejrzystości mechanizmu rozpatrywania skarg Agencji,
- roli i niezależności urzędnika ds. praw podstawowych Fronteksu.

Wszczynając postępowanie wyjaśniające, Rzecznik skierowała do Fronteksu szereg szczegółowych pytań dotyczących tego, w jaki sposób i kiedy Frontex zaktualizuje mechanizm w celu odzwierciedlenia rozszerzonego mandatu Agencji; co dzieje się ze skarżącymi, którym nakazuje się przymusowy powrót w czasie, gdy ich skarga jest nadal rozpatrywana; z jakich możliwości odwołania mogą skorzystać skarżący; w jaki sposób Frontex monitoruje skargi wnoszone przeciwko organom krajowym; w jaki sposób osoby, które ucierpiały wskutek operacji Fronteksu, lecz przebywają w państwach trzecich, mogą składać skargi dotyczące domniemych naruszeń praw podstawowych; oraz roli urzędnika ds. praw podstawowych w tym procesie.

Europejska Rzecznik Praw Obywatelskich poinformowała również członków europejskiej sieci rzeczników praw obywatelskich (ENO) o możliwości ich udziału w postępowaniu wyjaśniającym.

Niniejsze postępowanie wyjaśniające z własnej inicjatywy zostało wszczęte w następstwie zalecenia Rzecznik z 2013 r., zgodnie z którym Frontex miał ustanowić mechanizm rozpatrywania skarg, a urzędnik ds. praw podstawowych Agencji – ponosić za niego odpowiedzialność. Od tego czasu mechanizm ten został wprowadzony i jest dalej rozwijany w celu zapewnienia gwarancji praw podstawowych w kontekście rozszerzającego się mandatu Fronteksu, a także zapewnienia większej odpowiedzialności i prawa dochodzenia roszczeń osobom, które ucierpiały wskutek działań Agencji.

W ramach kolejnego istotnego postępowania wyjaśniającego związanego z prawami podstawowymi skupiono się na tym, w jaki sposób Komisja dąży do zapewnienia przestrzegania przez władze chorwackie praw podstawowych w kontekście operacji zarządzania granicami. Skarżący, Amnesty International, wyraził obawy dotyczące zarządzania granicami przez władze chorwackie, zwracając uwagę na domniemane naruszenia praw człowieka związane z „zawracaniem” migrantów i innymi operacjami granicznymi. Skarżący wyraził wątpliwości co do tego, czy Chorwacja ustanowiła mechanizm monitorowania, do czego była zobowiązana w kontekście otrzymanego finansowania unijnego, w celu zapewnienia pełnej zgodności operacji zarządzania granicami z prawami podstawowymi i prawem Unii.

Rzecznik Praw Obywatelskich skierowała do Komisji szereg pytań mających na celu ustalenie charakteru mechanizmu monitorowania oraz sposobu, w jaki Komisja zweryfikowała jego ustanowienie. Jeżeli mechanizm został ustanowiony, pytania mają na celu ustalenie, w jaki sposób Komisja sprawdziła jego skuteczność oraz, bardziej ogólnie, w jaki sposób Komisja dba o to, by operacje zarządzania granicami, które są finansowane ze środków UE, odbywały się z poszanowaniem praw podstawowych.

2.4. Przejrzystość w procesie podejmowania decyzji dotyczących środowiska

W 2020 r. przeprowadzono szereg postępowań wyjaśniających dotyczących sposobu podejmowania decyzji dotyczących środowiska i zrównoważonego rozwoju. Grupa organizacji społeczeństwa obywatelskiego zwróciła się do Rzecznik Praw Obywatelskich po tym, jak Komisja nie sfinalizowała zaktualizowanej oceny wpływu na zrównoważony rozwój przed zawarciem umowy handlowej Mercosur-UE w czerwcu 2019 r. Skarżący twierdzili, że Komisja przez niepodjęcie tego kroku zlekceważyła swoje własne wytyczne dotyczące ocen wpływu na zrównoważony rozwój i naruszyła traktaty UE, w których określono cele zrównoważonego rozwoju w odniesieniu do handlu UE. Skarżący wyrazili również obawy dotyczące faktu, że okresowa ocena skutków nie została opublikowana w trakcie konsultacji publicznych dotyczących negocjacji handlowych oraz że w momencie jej publikacji nie zawierała ona najnowszych informacji.

Rzecznik skierowała do Komisji szereg pytań, w tym dotyczących sposobu, w jaki ta zamierza wykorzystać sprawozdanie końcowe, oraz czy zastosowano standardową procedurę w odniesieniu do oceny wpływu na zrównoważony rozwój.

Rzecznik przeanalizowała również, w jaki sposób Komisja zapewnia ocenę zrównoważonego charakteru projektów gazowych przed ich umieszczeniem w unijnym wykazie projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania – transgranicznych projektów w zakresie infrastruktury energetycznej, które mają pomóc w osiągnięciu celów unijnej polityki energetycznej i klimatycznej. Komisja potwierdziła, że ocena zrównoważonego charakteru zgłoszonych projektów gazowych nie była optymalna ze względu na brak danych i zastosowanie nieodpowiednich metod, oraz stwierdziła, że zaktualizuje kryterium stosowane

do oceny zrównoważonego charakteru projektów, które zostaną zgłoszone do umieszczenia w kolejnym wykazie projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, który sporządzi w 2021 r. Choć Rzecznik wyraziła ubolewanie, że projekty gazowe zostały umieszczone w poprzednich wykazach projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania bez należytej oceny ich zrównoważonego charakteru, z zadowoleniem przyjęła zobowiązanie Komisji do zapewnienia, by aktualizacja ta została wprowadzona przed podjęciem decyzji w sprawie kolejnego wykazu projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

European Ombudsman

We made three suggestions to @EU_Commission to improve approval process of 'active substances' in pesticides:

- Approve only for uses deemed safe by @EFSA_EU
- Explain decisions in clear language
- Further limit use of the 'confirmatory data procedure'

<https://europa.eu/!pg87PB>

Przedstawiliśmy Komisji Europejskiej trzy sugestie mające na celu usprawnienie procesu zatwierdzania substancji czynnych stosowanych w pestycydach:

- zatwierdzanie substancji wyłącznie do zastosowań uznanych za bezpieczne przez EFSA;
- wyjaśnianie decyzji w jasny i zrozumiały sposób;
- dalsze ograniczanie stosowania „procedury danych potwierdzających”.

W lipcu Rzecznik Praw Obywatelskich wszczęła trzy postępowania wyjaśniające – na podstawie skarg jednej z grup na rzecz ochrony środowiska – dotyczące ujawniania informacji dotyczących ochrony środowiska przez Europejski Bank Inwestycyjny (EBI). Jedno z postępowań wyjaśniających dotyczy odmowy udzielenia przez EBI publicznego dostępu do protokołów posiedzeń, podczas których Komitet Zarządzający omawiał kwestię finansowania projektu dotyczącego biomasy. Dwa pozostałe postępowania dotyczą tego, czy EBI przekazuje w odpowiednim czasie wystarczające informacje dotyczące ochrony środowiska w zakresie projektów, które finansuje – bezpośrednio lub pośrednio.

W listopadzie Rzecznik zamknęła postępowanie wyjaśniające dotyczące sposobu zatwierdzania przez Komisję substancji czynnych stosowanych w pestycydach. W szczególności Europejska Rzecznik Praw Obywatelskich zbadała praktykę Komisji w zakresie zatwierdzania substancji czynnych, w przypadku których Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) – agencja UE odpowiedzialna za naukową ocenę bezpieczeństwa – zidentyfikowała obszary budzące poważne obawy lub stwierdziła brak bezpieczeństwa stosowania. Rzecznik ponownie zbadała również praktykę Komisji w zakresie zatwierdzania substancji, w przypadku których konieczne jest uzyskanie dodatkowych danych potwierdzających ich bezpieczeństwo („procedura przedkładania informacji potwierdzających”). W kontekście prowadzonego postępowania wyjaśniającego Rzecznik szczegółowo przedstawiła Komisji powody, dla których uważa, że jej obecne praktyki budzą zastrzeżenia. Europejska Rzecznik Praw Obywatelskich zamknęła to postępowanie trzema

sugestiemi skierowanymi do Komisji: aby ta zatwierdzała substancje wyłącznie w oparciu o zastosowania potwierdzone przez EFSA jako bezpieczne; aby proces zatwierdzania był w pełni przejrzysty; i aby stosowanie procedury danych potwierdzających zostało jeszcze bardziej ograniczone.

W kwietniu Rzecznik potwierdziła swoje ustalenie dotyczące niewłaściwego administrowania przez Radę, ponieważ ta nie przyjmowała wniosków, które miały na celu poprawę przejrzystości procesu decyzyjnego w zakresie przyjmowania corocznych rozporządzeń ustalających kwoty połowowe. Rzecznik z zadowoleniem przyjęła jednak odrębne działanie Komisji polegające na upublicznieniu dokumentów dotyczących wniosków w sprawie uprawnień do połowów, w momencie gdy są one przekazywane Radzie.

2.5. Odpowiedzialność w procesie decyzyjnym

Europejska Rzecznik Praw Obywatelskich wszczęła szereg postępowań wyjaśniających mających na celu poprawę przejrzystości procesu decyzyjnego, w szczególności przez państwa członkowskie w Radzie. Główne postępowanie Rzecznik w tym obszarze doprowadziło do sformułowania zaleceń dotyczących poprawy przejrzystości legislacyjnej w Radzie, które zostały w przeważającej części poparte przez Parlament Europejski i wiele parlamentów narodowych. Doprowadziło to do pewnej niewielkiej, lecz realnej poprawy w 2020 r.: Rada zgodziła się rozpocząć proaktywne publikowanie sprawozdań z postępów w negocjacjach w sprawie projektów ustaw, mandatu negocjacyjnego Rady do negocjacji z Parlamentem Europejskim oraz harmonogramu posiedzeń trójstronnych. Zmiany te świadczą o postępie w realizacji jednego z głównych celów Rzecznika Praw Obywatelskich – zapewnienia obywatelom wiedzy na temat decyzji podejmowanych w ich imieniu przez rządy w Brukseli. Rzecznik nadal zachęca Radę do dalszego prowadzenia działań na rzecz poprawy przejrzystości legislacyjnej, w szczególności poprzez rejestrowanie tożsamości państw członkowskich podczas wyrażania przez nie stanowisk w sprawie projektów ustaw.

Márió Centeno

This week we have launched the #Eurogroup document register, making it easier to access available documents. This step completes the list of measures to increase #transparency that were agreed in last September's EG, and were welcomed by @EUombudsman

W tym tygodniu uruchomiliśmy rejestr dokumentów Eurogrupy, ułatwiając dostęp do dostępnych dokumentów. Działanie to uzupełnia wykaz środków mających na celu zwiększenie przejrzystości, które zostały uzgodnione przez Eurogrupę we wrześniu ubiegłego roku i zostały przyjęte z zadowoleniem przez Europejską Rzecznik Praw Obywatelskich.

W ramach innego postępowania wyjaśniającego, które ma istotne znaczenie dla rzetelnego podejmowania decyzji, Komisja zgodziła się wdrożyć środki mające na celu zwiększenie przejrzystości i użyteczności jej bazy danych zawierającej szczegółowe informacje na temat krajowych przepisów technicznych planowanych przez państwa członkowskie. Na mocy unijnej dyrektywy w sprawie przejrzystości na jednolitym rynku Komisja i państwa

członkowskie mogą badać krajowe przepisy techniczne, które zamierzają wprowadzić inne państwa członkowskie. Komisja prowadzi bazę danych zapewniającą publiczny dostęp do informacji na temat projektów środków. Państwa członkowskie mogą jednak zwrócić się o zachowanie poufności proponowanych przez nie środków. Komisja zapowiedziała, że zamierza szczegółowo wyjaśnić na swojej stronie internetowej, w jaki sposób będzie traktować uwagi zainteresowanych stron. Komisja zamierza również zwrócić uwagę na najlepsze praktyki w zakresie powiadomień składanych przez państwa członkowskie i podejmie bardziej zdecydowane działania w przypadku podejrzenia, że dane państwo członkowskie nadużywa prawa do dokonywania powiadomień poufnych.

W marcu Rzecznik Praw Obywatelskich zakończyła postępowanie wyjaśniające dotyczące sposobu, w jaki Komisja zapewnia, aby między specjalistami naukowymi, którzy jej doradzają, nie zachodził żaden konflikt interesów. Postępowanie było prowadzone na podstawie skargi złożonej przez organizację społeczeństwa obywatelskiego, która wyraziła obawy co do niezależności ekspertów, którzy wnieśli wkład w sporządzenie sprawozdania na temat pestycydów.

Ogólnie rzecz biorąc, w ramach postępowania skupiono się na systemach, za pomocą których Komisja weryfikuje niezależność ekspertów, którzy wnoszą wkład w ramach jej mechanizmu doradztwa naukowego. Rzecznik Praw Obywatelskich uznała te systemy za odpowiednie, lecz zwróciła się do Komisji o dopilnowanie, by w przyszłości wszystkie interesy finansowe były uwzględniane w składanych przez ekspertów deklaracjach interesów oraz by wszystkie takie deklaracje były publikowane.

2.6. Przejrzystość lobbingu

Wyzwanie, jakie stanowi tzw. efekt „drzwi obrotowych” – przypadki gdy urzędnicy UE zajmują stanowiska w sektorze prywatnym lub gdy osoby fizyczne przystępują do instytucji UE z sektora prywatnego – jest obszarem szczególnego zainteresowania Rzecznik Praw Obywatelskich. Działania uwzględniające efekt „drzwi obrotowych” w niektórych przypadkach mogą szkodzić samym instytucjom i mieć negatywny wpływ na postrzeganie UE przez społeczeństwo.

W styczniu Rzecznik wszczęła postępowanie wyjaśniające dotyczące decyzji Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EUNB) o zezwoleniu jego ówczesnemu dyrektorowi wykonawczemu na objęcie stanowiska dyrektora generalnego Stowarzyszenia na rzecz Rynków Finansowych w Europie (AFME), stowarzyszenia reprezentującego banki i inne instytucje finansowe.

European Ombudsman

Our inquiry has found that @EBA_News should not have allowed its Executive Director to become CEO of a financial lobby association.

Press release: europa.eu/!rj86rV

Z przeprowadzonego przez nas postępowania wyjaśniającego wynika, że Europejski Urząd Nadzoru Bankowego nie powinien być udzielić dyrektorowi wykonawczemu zezwolenia na objęcie stanowiska dyrektora generalnego stowarzyszenia lobby finansowego.

Emily O'Reilly: „Jeżeli to działanie nie usprawiedliwiało skorzystania z przewidzianej w prawie Unii możliwości zakazania danej osobie objęcia takiej roli, nie istnieje działanie, które by to zrobiło”.

Rzecznik Praw Obywatelskich stwierdziła, że EUNB powinien być zakazać zmiany stanowiska pracy, oraz że środki wprowadzone w celu zapobiegania konfliktom interesów nie były wystarczające, aby wyeliminować związane z tym ryzyko. Stwierdziła również, że po powiadomieniu EUNB o planowanej zmianie stanowiska pracy Urząd powinien być natychmiast wycofać dyrektorowi wykonawczemu dostęp do informacji poufnych.

Rzecznik zaleciła, aby w przyszłości EUNB: zakazał zajmowania niektórych stanowisk przez pracowników wyższego szczebla po zakończeniu ich kadencji; określił kryteria dotyczące tego, kiedy będzie zakazywać takich zmian stanowisk; oraz wprowadził wewnętrzne procedury, tak aby dowiedziawszy się, że pracownik ma zamiar objąć inne stanowisko, jego dostęp do informacji poufnych został natychmiast wycofany.

W odpowiedzi na zalecenia Europejskiej Rzecznik Praw Obywatelskich EUNB stwierdził, że zamierza zakazać pracownikom wyższego szczebla zajmowania niektórych stanowisk w momencie odejścia z Urzędu. EUNB wprowadził także procedurę oceny obowiązków pracowników po zakończeniu zatrudnienia oraz politykę, w ramach której zawiesi dostęp do informacji poufnych dla pracowników, co do których wiadomo, że przenoszą się do sektora prywatnego. Rzecznik z zadowoleniem przyjęła kroki podjęte przez EUNB i zamknęła postępowanie.

Ważne jest również, aby instytucje monitorowały działania uwzględniające efekt „drzwi obrotowych” na szczeblu pracowników instytucji UE, przy jednoczesnym zapewnieniu, by urzędnicy mieli dostęp do informacji dotyczących polityki, które mogą być przydatne dla sektora prywatnego. W trakcie jednego z postępowań dziennikarz zwrócił się do Rzecznik Praw Obywatelskich, ponieważ chciał uzyskać publiczny dostęp do dokumentów związanych z imprezą firmową, w której uczestniczyli pracownicy Komisji. Powiedział, że potrzebuje tych dokumentów, aby zbadać, czy były kierownik działu Komisji, który objął stanowisko w korporacji wielonarodowej, działał zgodnie ze swoimi zobowiązaniami prawnymi dotyczącymi powstrzymania się od lobbowania wśród byłych współpracowników. Chociaż Komisja udzieliła dostępu do części dokumentów, o które ubiegał się skarżący, odmówiła ona ujawnienia nazwiska byłego kierownika działu. Rzecznik uznała, że były kierownik działu Komisji musi zaakceptować pewien stopień kontroli publicznej jego działalności zawodowej po przejściu do sektora prywatnego i że w związku z tym odmowa ujawnienia przez Komisję nazwiska jej byłego pracownika stanowi przypadek niewłaściwego administrowania.

Niektóre postępowania wyjaśniające dotyczą zakresu, w jakim przedstawiciele przemysłu lub inne grupy interesu mają dostęp do decydentów w Komisji, oraz sposobu, w jaki dostęp ten

jest dokumentowany. Jedno z takich postępowań dotyczyło dziennikarza poszukującego dokumentów związanych z prezentacją przedstawioną przez przedsiębiorstwo biofarmaceutyczne podczas spotkania z przewodniczącą Komisji w marcu 2020 r. W ramach postępowania wyjaśniającego prowadzonego przez Rzecznik Praw Obywatelskich zbadano, czy Komisja nie zapewniła wystarczająco szerokiego dostępu do prezentacji przedstawionej podczas spotkania, nie zidentyfikowała wszystkich dokumentów związanych z tą wideokonferencją i nie zidentyfikowała żadnych dokumentów związanych z innymi wideokonferencjami, które odbyły się w kwietniu 2020 r.

Postępowanie wyjaśniające prowadzone przez Europejską Rzecznik Praw Obywatelskich dotyczące sponsoringu korporacyjnego prezydencji Rady UE zostało pomyślnie zakończone w czerwcu 2020 r., po tym jak Rada zgodziła się opracować wytyczne dla państw członkowskich. Skarżący, niemiecka organizacja społeczeństwa obywatelskiego, zwróciła się do Rzecznik Praw Obywatelskich po zakończeniu sponsorowania rumuńskiej prezydencji UE (w pierwszej połowie 2019 r.) przez duże przedsiębiorstwo zajmujące się produkcją napojów bezalkoholowych. Rzecznik zbadła kwestię sponsorowania prezydencji z szerszej perspektywy. W swoim zaleceniu Rzecznik zauważyła, że z uwagi na fakt, iż prezydencja jest częścią Rady, jej działania mogą być postrzegane przez większość europejskiej opinii publicznej jako powiązane z Radą i UE jako całością. Rzecznik stwierdziła zatem, że kwestia sponsorowania prezydencji wiąże się z ryzykiem utraty reputacji, którym powinna się zająć Rada. Oprócz pozytywnej odpowiedzi Rady niektóre państwa członkowskie (w tym prezydencja niemiecka w drugiej połowie 2020 r. i przyszłe prezydencje) oświadczyły, że nie będą już akceptować sponsorowania w kontekście swoich prezydencji.

2.7. Dostęp do dokumentów

Diagram przedstawia, jakie kroki należy podjąć, aby zwrócić się o publiczny dostęp do dokumentów UE.

Obywatelom Unii przysługują szerokie uprawnienia w zakresie dostępu do dokumentów znajdujących się w posiadaniu instytucji UE. Rzecznik pełni rolę mechanizmu odwoławczego dla osób mających trudności z uzyskaniem dostępu do tych dokumentów.

W wyniku różnych postępowań wyjaśniających prowadzonych przez Europejską Rzecznik Praw Obywatelskich w 2020 r. udzielono dostępu do dokumentów, które leżą w ogólnym interesie publicznym. W listopadzie rzecznik zamknęła postępowanie wyjaśniające, po tym jak Komisja zgodziła się na udostępnienie informacji na temat różnych kosztów – w wysokości 8 320 EUR – poniesionych podczas oficjalnej wizyty ówczesnego przewodniczącego Komisji Europejskiej w Buenos Aires w celu wzięcia udziału w szczycie grupy G-20. Komisja zgodziła się również na proaktywne ujawnianie informacji na temat charakteru takich różnych kosztów w przyszłości.

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) zgodził się na udostępnienie informacji – takich jak szczegóły lotu, koszty biletów i klasa miejsc siedzących – związanych z podróżą służbową delegacji EKES-u do Szanghaju (Chiny) w lipcu 2019 r. Zamykając postępowanie wyjaśniające, Rzecznik zachęciła EKES do ustanowienia polityki aktywnego podejścia do kwestii przejrzystości w zakresie kosztów podróży członków.

Kolejne postępowanie wyjaśniające dotyczyło wniosku dziennikarza o dostęp do przeglądu etycznych, prawnych i społecznych aspektów ofert, które otrzymała Europejska Agencja Obrony (EDA) w związku z realizacją projektów badawczych w dziedzinie obronności. Rzecznik Praw Obywatelskich stwierdziła, że EDA nie powinna była przyjmować tak restrykcyjnego podejścia do przeglądu tych ofert, którym przyznano finansowanie unijne. Europejska Agencja Obrony przyznała, że przyjęte propozycje nie powinny korzystać z takiego samego poziomu ochrony jak propozycje odrzucone oraz przyznała skarżącemu niemal nieograniczony dostęp do przedmiotowych dokumentów.

Rzecznik zbadała kwestię odmowy udzielenia przez Europol (Agencję Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania) dostępu do różnych umów zawartych z państwami członkowskimi w celu utworzenia wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych zajmujących się zwalczaniem przestępczości transgranicznej oraz do dokumentów regulujących wspólną łącznikową grupę zadaniową ds. zwalczania przemytu migrantów. Europejska Rzecznik Praw Obywatelskich uznała, że Europol miał powód, aby odmówić pełnego dostępu do większości dokumentów, lecz powinien udzielić częściowego dostępu do dokumentu zatytułowanego „Wspólna grupa zadaniowa ds. zwalczania przemytu migrantów, projekt opisu procesu”, w którym opisano działalność grupy zadaniowej. Europol udzielił następnie częściowego dostępu do dokumentu, ze zrehabilitowanymi informacjami poufnymi, które Rzecznik uznał za uzasadnione.

European Ombudsman

In response to our proposals to improve transparency, notably regarding public access to documents, @Europol has set out a number of steps it intends to take or has taken: europa.eu/!uB68KW

W odpowiedzi na nasze propozycje poprawy przejrzystości, zwłaszcza w odniesieniu do publicznego dostępu do dokumentów, Europol przedstawił szereg działań, które zamierza podjąć lub które już podjął.

W ramach postępowania wyjaśniającego dotyczącego Rady Europejskiej podniesiono istotne kwestie związane z prowadzeniem rejestrów wiadomości tekstowych i wiadomości w ramach komunikatorów internetowych. Skarga dotyczyła wniosku o publiczny dostęp do wiadomości z telefonów komórkowych wysłanych w 2018 r. przez przewodniczącego Rady Europejskiej do szefów państw i rządów. Sekretariat Generalny Rady oświadczył, że zgodnie z unijnymi przepisami dotyczącymi publicznego dostępu do dokumentów nie dysponuje żadnymi wiadomościami, które stanowiłyby „dokument”. Skarżący zakwestionowali ten argument. Europejska Rzecznik Praw Obywatelskich nie stwierdziła niewłaściwego administrowania, lecz zauważyła, że instytucje UE powinny zastanowić się nad tym, w jaki sposób zapewnić odpowiednie prowadzenie rejestrów wiadomości, w przypadku gdy wiadomości w ramach komunikatorów internetowych i wiadomości tekstowe wykorzystywane są również do przekazywania istotnych informacji.

W październiku Rzecznik Praw Obywatelskich wszczęła postępowanie wyjaśniające dotyczące

sposobu, w jaki Frontex rozpatruje wnioski o publiczny dostęp do dokumentów, po otrzymaniu dwóch skarg dotyczących problemów ze specjalnym portalem internetowym Fronteksu służącym do rozpatrywania takich wniosków. Osoby rozpatrujące skargi z ramienia Europejskiej Rzecznik Praw Obywatelskich spotkały się z przedstawicielami Fronteksu w celu omówienia sposobu utworzenia portalu, sposobu jego funkcjonowania oraz powodów, dla których obywatele nie mogą składać wniosków o dostęp do dokumentów za pomocą innych środków, takich jak e-mail.

Rzecznik Praw Obywatelskich dokonała przeglądu przyspieszonej procedury rozpatrywania skarg dotyczących publicznego dostępu do dokumentów przechowywanych przez instytucje UE. Przegląd ten wykazał, że skargi te są obecnie rozpatrywane znacznie szybciej: w 2019 r. czterokrotnie szybciej niż w 2014 r. Jest to ważne z uwagi na to, że często mają one niezwykle pilny charakter. W ramach przeglądu wskazano jednak również problemy z przestrzeganiem wstępnego harmonogramu, a także z przestrzeganiem przez instytucje zaleceń Rzecznik. Pomoże to nam zoptymalizować procedurę i poprawić jej ramy dla potencjalnych skarżących.

3. 25. rocznica istnienia Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich Ostatnia strona specjalnej przewijanej historii internetowej z okazji 25. rocznicy istnienia biura Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

W 2020 r. Europejska Rzecznik Praw Obywatelskich obchodziła 25. rocznicę istnienia swojego biura. Od rozpoczęcia działalności biura w 1995 r. rozpatrzono ponad 57 000 skarg, przeprowadzono ponad 7 300 postępowań wyjaśniających oraz podniesiono normy etyczne i dotyczące odpowiedzialności w wielu dziedzinach i w instytucjach UE.

Emily O'Reilly przewodniczyła konferencji cyfrowej z okazji 25. rocznicy istnienia Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich z PE w Strasburgu, podczas gdy niektórzy mówcy byli w PE w Brukseli.

Na przestrzeni lat różne innowacje przyczyniły się do tego, że Rzecznik Praw Obywatelskich nadal wywiera wpływ na obywateli, a jego funkcja ma dla nich istotne znaczenie. Obejmują one utworzenie europejskiej sieci rzeczników praw obywatelskich, wyznaczenie specjalnych osób rozpatrujących skargi do prowadzenia dochodzeń strategicznych oraz wprowadzenie przyspieszonej procedury dostępu do dokumentów.

Główne obszary działalności Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczą dostępu do informacji i dokumentów, odpowiedzialności i udziału społeczeństwa w procesie decyzyjnym UE, problemów związanych z unijnymi przetargami i dotacjami oraz poszanowania praw podstawowych i procesowych.

European Commission

For 25 years, the @EUombudsman has been working to ensure that citizens' rights are respected – as enshrined in the #EUCharter of Fundamental Rights.

This is essential for maintaining public trust in the EU.

We are committed to working together ever more closely. #EO25Years

Od 25 lat Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich pracuje nad zapewnieniem poszanowania

praw obywatelskich zapisanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej.

Ma to zasadnicze znaczenie dla utrzymania zaufania publicznego do UE.

Dążymy do jeszcze ściślejszej współpracy.

Rozpatrywanie skarg indywidualnych jest głównym elementem prac biura. W ostatnich latach Rzecznik coraz częściej korzystała jednak z uprawnień w zakresie inicjatywy własnej, aby pomóc w rozwiązywaniu problemów systemowych w unijnej administracji.

W wyniku postępowań wyjaśniających prowadzonych przez Rzecznik Praw Obywatelskich unijne negocjacje handlowe stały się bardziej przejrzyste, wyniki badań klinicznych leków ocenianych w UE są podawane do wiadomości publicznej, ustanowiono mechanizmy rozpatrywania skarg dla osób ubiegających się o azyl, które uważają, że ich prawa podstawowe zostały naruszone, a także wzmocniono zasady etyczne komisarzy europejskich.

Rzecznik skupiła się również na szeroko pojętych obszarach związanych z dobrą administracją, takich jak poprawa przejrzystości stanowienia prawa oraz zapewnienie właściwego wdrażania przepisów dotyczących efektu „drzwi obrotowych”.

Biuro wywarło wpływ na postępowanie urzędników unijnej administracji, publikując wytyczne dotyczące różnych kwestii, takich jak: dobre postępowanie administracyjne; używanie 24 języków urzędowych UE przez instytucje UE; oraz sposób, w jaki urzędnicy służby cywilnej UE powinni współpracować z przedstawicielami grup interesu. Ogłoszona w 2016 r. Nagroda za dobrą administrację kieruje uwagę na projekty i działania unijnej administracji przynoszące obywatelom rzeczywiste korzyści i zachęca do dzielenia się dobrymi pomysłami w całej służbie cywilnej UE.

Biuro upamiętniło 25. rocznicę swojego istnienia w mediach społecznościowych, za pośrednictwem specjalnej strony internetowej oraz ulotki przedstawiającej główne osiągnięcia biura od czasu jego utworzenia. W okresie od października do listopada przed ratuszem w Strasburgu zorganizowano mobilną wystawę przedstawiającą najważniejsze informacje na temat działalności Rzecznika Praw Obywatelskich od 1995 r., a w uroczystości otwarcia udział wzięła mer Strasburga Jeanne Barseghian. Następnie wystawa została przeniesiona wirtualnie oraz fizycznie w inne lokalizacje miasta. Specjalna konferencja – 25 lat istnienia Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich – zgromadziła prelegentów wysokiego szczebla w celu omówienia przyszłości biura. Wśród wielu omawianych kwestii znalazły się korzyści płynące z przyznania Rzecznikowi Praw Obywatelskich wiążących uprawnień w zakresie dostępu do wniosków o udostępnienie dokumentów oraz rola Rzecznika we wspieraniu krajowych rzeczników praw obywatelskich, którzy podlegają naciskom odnośnie do utrzymania praworządności.

Europejska Rzecznik Praw Obywatelskich wraz z Jeanne Barseghian (po lewej), mer Strasburga, i Julią Dumay (po prawej), zastępcą mera ds. stosunków europejskich i instytucji UE, podczas uroczystości otwarcia wystawy z okazji 25. rocznicy z zachowaniem dystansu społecznego przed ratuszem w Strasburgu. 4. „W stronę 2024 roku”

W 2020 r. biuro opracowało nową strategię – „W stronę 2024 roku” – w której określono cele i

priorytety na obecną kadencję. Jej podstawą jest pomyślnie zrealizowana w poprzedniej kadencji strategia „W stronę 2019 roku”, której celem było zwiększenie wpływu, widoczności i znaczenia biura.

W strategii określono misję Rzecznika Praw Obywatelskich polegającą na wspieraniu obywatelstwa europejskiego poprzez współpracę z instytucjami UE w celu stworzenia bardziej przejrzystej, etycznej i skutecznej administracji. Odnotowano w niej zmieniający się kontekst, w którym działa biuro, oraz sposób, w jaki wpłynęło ono na to, co opinia publiczna uznaje za dobrą administrację.

W strategii tej przywołuje się główne problemy polityczne, przed którymi stoi UE, takie jak zmiana klimatu, kryzys migracyjny i problemy związane z praworządnością w UE, zwracając uwagę na znaczenie utrzymania wysokich standardów etycznych w instytucjach UE, tak aby obywatele ufali decyzjom i przepisom prawa, które zostaną przyjęte w nadchodzących latach.

W ramach strategii mają zostać osiągnięte cztery cele:

- Osiągnięcie **trwałego pozytywnego wpływu** na administrację unijną – do priorytetów zaliczają się: opracowanie bardziej systematycznych i merytorycznych działań następczych w stosunku do pracy Rzecznika Praw Obywatelskich oraz wzmocnienie współpracy i dialogu z instytucjami UE.
- Utrzymanie **realnej przydatności** pracy Rzecznika – do priorytetów zaliczają się: identyfikowanie tendencji systemowych w administracji publicznej na szczeblu unijnym i krajowym oraz ocena ich konsekwencji dla europejskiej demokracji.
- Zwiększanie **świadomości obywateli** na temat pracy Rzecznika – do priorytetów zaliczają się: opracowanie podejścia partycypacyjnego z zainteresowanymi stronami i środowiskami opiniotwórczymi, takimi jak organizacje społeczeństwa obywatelskiego, media, przedsiębiorstwa i inne organizacje.
- Dalsze **zwiększanie efektywności** pracy biura – do priorytetów zaliczają się: organizacja biura, procesów pracy i działań informacyjnych w elastyczny i adaptacyjny sposób.

Co roku planowane i oceniane będą konkretne działania służące osiągnięciu tych celów.

European Ombudsman

We just published our strategy 'Towards 2024'!

Our core objectives: - achieve lasting impact on the EU administration - ensure real-life relevance to citizens - increase citizens' awareness of our work - keep improving our efficiency

europa.eu/Hc33bu

Właśnie opublikowaliśmy naszą strategię „W stronę 2024 roku”!

Nasze główne cele:

- osiągnięcie trwałego wpływu na administrację unijną,

- zapewnienie realnej przydatności dla obywateli Unii Europejskiej,
- zwiększenie świadomości obywateli na temat naszej pracy,
- dalsza poprawa naszej efektywności.

5. Skargi i postępowania wyjaśniające: jak pomagamy obywatelom
Europejska Rzecznik Praw Obywatelskich pomaga osobom, przedsiębiorstwom i organizacjom napotykaającym problemy z unijną administracją poprzez rozpatrywanie składanych przez nie skarg, jak również poprzez aktywne badanie szerszych kwestii systemowych związanych z instytucjami UE.

W celu usprawnienia sposobu, w jaki biuro rozpatruje skargi i prowadzi postępowania wyjaśniające, w 2020 r. usprawniono działania Rzecznik Praw Obywatelskich w zakresie rozpatrywania skarg, w szczególności poprzez utworzenie jednej dyrekcji ds. postępowań wyjaśniających. Dyrekcja ta skupia wszystkich pracowników zajmujących się rozpatrywaniem skarg w ramach mandatu Rzecznik Praw Obywatelskich, co przyczyniło się do dalszej poprawy spójności i skuteczności postępowań prowadzonych przez Rzecznik Praw Obywatelskich.

Pomimo wybuchu pandemii nie doszło do spowolnienia głównych działań Europejskiej Rzecznik Praw Obywatelskich. Internetowy system rozpatrywania skarg przez Rzecznik przyczynił się do braku jakichkolwiek zakłóceń w zakresie udzielania przez biuro pomocy skarżącym.

Aby ułatwić obywatelom śledzenie przebiegu postępowań wyjaśniających prowadzonych przez Rzecznik Praw Obywatelskich i zapewnić jeszcze większą przejrzystość, w 2020 r. poprawiono i zrestrukturyzowano informacje na temat postępowań na stronie internetowej Rzecznika Praw Obywatelskich. Zmiany obejmują stworzenie centralnej „strony poświęconej danej sprawie” dla każdego postępowania, na której można również uzyskać dostęp do wszystkich istotnych dokumentów. Wiele z tych stron zawiera również krótki opis postępowania wyjaśniającego i ostatnio poczynionych postępów.

Zróżnicowany skład naszego zespołu rozpatrującego skargi oraz nasza strona internetowa świadczą o tym, że Rzecznik Praw Obywatelskich zależy komunikacji z osobami potrzebującymi pomocy we wszystkich 24 językach urzędowych UE. W 2020 r. dokonano również dalszych usprawnień strony internetowej w celu spełnienia wysokich standardów dostępności dla osób z niepełnosprawnością.

Chociaż Rzecznik Praw Obywatelskich nie zawsze jest w stanie zbadać wszystkie otrzymane skargi, biuro stara się pomóc wszystkim, którzy zwracają się o pomoc, na przykład udziela ono porad dotyczących innych możliwości dochodzenia roszczeń.

5.1. Rodzaj i źródło skarg

5.1.1. Przegląd skarg i zapytań strategicznych

Rzecznik Praw Obywatelskich może wszcząć postępowanie wyjaśniające tylko w odniesieniu do skarg, które mieszczą się w zakresie jej mandatu i spełniają konieczne „kryteria dopuszczalności”, na przykład warunek, że uprzednio próbowano rozwiązać sporną kwestię bezpośrednio w danej instytucji. Biuro Rzecznika stara się jednak pomagać wszystkim osobom, które składają skargi. Nowa struktura biura przyczyniła się do dalszej poprawy sposobu rozpatrywania skarg przez Rzecznik Praw Obywatelskich, a także do dalszego skrócenia czasu potrzebnego na zakończenie postępowań.

Tematy prac biura wynikają z mandatu Rzecznika Praw Obywatelskich i otrzymanych skarg, jako że stanowią one większość spraw. Podobnie jak w poprzednich latach kwestia przejrzystości pozostaje głównym przedmiotem skarg. Znajduje to również odzwierciedlenie w strategicznych pracach biura.

Porady, skargi i postępowania wyjaśniające w 2020 r.

Oprócz podstawowej działalności Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczącej skarg Rzecznik prowadzi również szerzej zakrojone postępowania wyjaśniające i inicjatywy strategiczne dotyczące kwestii systemowych związanych z instytucjami UE. W 2020 r. obejmowały one szereg postępowań wyjaśniających i inicjatyw dotyczących reakcji różnych instytucji i agencji UE w kontekście kryzysu związanego z COVID-19.

Tematy działań strategicznych w 2020 r. Pochodzenie zarejestrowanych skarg i postępowań wyjaśniających otwartych przez Europejską Rzecznik Praw Obywatelskich w 2020 r.

5.1.2. Skargi wykraczające poza zakres mandatu Rzecznika

W 2020 r. Europejska Rzecznik rozpatrzyła ponad 1 400 skarg, które wykraczały poza zakres jej mandatu, głównie ze względu na to, że nie dotyczyły działalności administracji unijnej. Najwięcej takich skarg pochodziło z Hiszpanii, Polski i Niemiec.

Skargi, które wykraczały poza zakres mandatu, dotyczyły głównie problemów napotykanym przez obywateli w kontaktach z krajowymi, regionalnymi lub lokalnymi organami publicznymi, krajowymi lub międzynarodowymi sądami (takimi jak Europejski Trybunał Praw Człowieka) oraz podmiotami prywatnymi (w tym przedsiębiorstwami lotniczymi, bankami bądź firmami i platformami internetowymi). W głównej mierze obywatele skarżyli się na kwestie dotyczące spraw sądowych, opieki zdrowotnej, ochrony konsumentów, zatrudnienia i równego traktowania.

Rzecznik otrzymała również szereg skarg wykraczających poza zakres mandatu dotyczących kryzysu związanego z COVID-19, odnoszących się do kwestii, takich jak opieka zdrowotna, podróże, zatrudnienie i edukacja, związanych ze środkami wprowadzonymi przez organy krajowe w odpowiedzi na pandemię.

Pozostałe skargi wykraczające poza zakres mandatu dotyczyły instytucji UE, lecz były związane z działalnością polityczną lub ustawodawczą.

Rzecznik udzielała odpowiedzi wszystkim osobom zwracającym się o pomoc w języku sporządzenia skargi. Odpowiedzi te wyjaśniały zakres mandatu Rzecznika Praw Obywatelskich i w miarę możliwości zalecały skarżącym zwrócenie się do innych organów,

które mogłyby udzielić im pomocy. Były to przede wszystkim krajowe i regionalne instytucje rzecznika praw obywatelskich, Komisja, Parlament oraz inne organizacje i instytucje krajowe. Za zgodą skarżących Rzecznik Praw Obywatelskich przekazywała również skargi członkom europejskiej sieci rzeczników praw obywatelskich (ENO).

W przypadku gdy skarżący byli niezadowoleni z konkretnych przepisów UE, Rzecznik zazwyczaj doradzała im, aby zwrócili się do Komisji Petycji Parlamentu Europejskiego. Rzecznik kierowała osoby, które podnosiły kwestie związane z wdrażaniem przepisów unijnych, do krajowych lub regionalnych rzeczników lub do sieci UE, takich jak SOLVIT. Ewentualnie Rzecznik informowała skarżących o możliwości złożenia skargi dotyczącej naruszenia przepisów do Komisji Europejskiej.

Liczba skarg w latach 2016–2020

5.2. Przeciw komu?

Postępowania wyjaśniające prowadzone przez Europejską Rzecznik Praw Obywatelskich w 2020 r. dotyczyły następujących instytucji

5.3. W związku z czym?

Kwestie będące przedmiotem postępowań wyjaśniających zamkniętych przez Europejską Rzecznik Praw Obywatelskich w 2020 r.

5.4. Uzyskane wyniki

Działania podjęte przez Europejską Rzecznik Praw Obywatelskich w reakcji na nowe skargi rozpatrzone w 2020 r. Zmiany w liczbie postępowań wyjaśniających prowadzonych przez Europejską Rzecznik Praw Obywatelskich Wyniki postępowań wyjaśniających zamkniętych przez Europejską Rzecznik Praw Obywatelskich w 2020 r. Czas trwania dochodzeń w sprawach zamkniętych przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich

5.5. Wpływ i osiągnięcia

Jednym z nadrzędnych celów Europejskiej Rzecznik Praw Obywatelskich jest osiągnięcie – w ramach prowadzonych postępowań wyjaśniających i innych działań – rzeczywistej poprawy sytuacji skarżących i obywateli w kontaktach z administracją unijną. Można to częściowo zmierzyć w ramach statystyk pod kątem sposobu, w jaki instytucje odpowiedziały na propozycje Rzecznik Praw Obywatelskich. Czysto statystyczne podejście nie uwzględnia jednak szerszego wpływu postępowań prowadzonych przez Rzecznik Praw Obywatelskich. W rocznym sprawozdaniu *Putting it Right?*, w którym przedstawiono informacje na temat wpływu pracy Rzecznik w poprzednim roku, po raz pierwszy próbowano przedstawić ten szerszy wpływ w tegorocznym sprawozdaniu (2019 r.).

5.5.1. Szerszy wpływ

Wpływ ten obejmuje postępowania wyjaśniające, w których pozytywny wynik był widoczny dopiero po zamknięciu postępowania. Niektóre propozycje Rzecznik są dalekosiężne, wymagają dużego nakładu pracy i mogą wiązać się z reformą procedur i praktyk, które

obowiązują od dziesięcioleci. W innych przypadkach obecna dynamika działań zewnętrznych po zamknięciu postępowania może na późniejszym etapie prowadzić do zmian, mimo że instytucja mogła udzielić negatywnej odpowiedzi na wniosek jeszcze w trakcie trwania postępowania.

Konkretnym przykładem takiej sytuacji było postępowanie wyjaśniające Rzecznik Praw Obywatelskich w sprawie procesu mianowania na stanowisko Sekretarza Generalnego Komisji Europejskiej, najwyższego urzędnika służby cywilnej UE. Rzecznik zwróciła się do Komisji o wprowadzenie specjalnej procedury mianowania na stanowisko Sekretarza Generalnego. W odpowiedzi skierowanej do Rzecznik Komisja odrzuciła jej zalecenie i początkowo odmówiła wprowadzenia jakichkolwiek zmian. Pod koniec 2019 r. Komisja wypełniła jednak zalecenie Rzecznik Praw Obywatelskich: rozpoczęła szczegółową procedurę mianowania na stanowisko Sekretarza Generalnego obejmującą ogłoszenie o naborze i dokładnie określony harmonogram. Nowy Sekretarz Generalny został wybrany w styczniu 2020 r. zgodnie z przejrzystą i sprawiedliwą procedurą.

Inny przykład dotyczy kwestii tzw. efektu „drzwi obrotowych” w Komisji. W 2018 r. Rzecznik zamknęła postępowanie wyjaśniające dotyczące podejścia Komisji do kwestii zatrudnienia byłego przewodniczącego Komisji po zakończeniu sprawowania mandatu oraz roli komisji etycznej w tej sprawie. Komisja odrzuciła dwa zalecenia i cztery z pięciu sugestii Rzecznik Praw Obywatelskich. Jednak w 2019 r. w kontekście późniejszego postępowania wyjaśniającego dotyczącego podejścia Komisji do efektu „drzwi obrotowych” Rzecznik przedstawiła 25 wniosków w celu zapewnienia bardziej systematycznego i skutecznego podejścia do kwestii byłych pracowników przenoszących się do sektora prywatnego lub osób przechodzących z sektora prywatnego do Komisji. W odpowiedzi Komisja zobowiązała się do zrealizowania prawie wszystkich wniosków Rzecznik Praw Obywatelskich dotyczących sposobu wdrażania przepisów dotyczących efektu „drzwi obrotowych”. Na przykład: aby osoby przechodzące do sektora prywatnego prosić o więcej informacji o ich docelowej organizacji oraz o bardziej szczegółowe dane dotyczące charakteru ich nowej pracy.

5.5.2. Wskaźnik akceptacji

W rocznym sprawozdaniu Rzecznik *Putting it Right?* odnotowano również statystyczny „wskaźnik akceptacji” za 2019 r., który wykazał, że instytucje UE pozytywnie odniosły się do propozycji Rzecznik (rozwiązań, zaleceń i sugestii) w 79% przypadków. Stanowi to poprawę w stosunku do roku poprzedniego i stwarza pozytywny obraz instytucji UE, które starały się naprawić swoje błędy, i, bardziej ogólnie, poprawić swoje praktyki administracyjne.

Ogólnie rzecz biorąc, instytucje UE zareagowały pozytywnie na 93 ze 118 propozycji przedstawionych przez Rzecznik mających na celu skorygowanie lub usprawnienie ich praktyk administracyjnych. Spośród 17 instytucji, którym Rzecznik przedstawiła swoje propozycje, 10 w pełni zastosowało się do wszystkich rozwiązań, sugestii i zaleceń.

6. Komunikacja i współpraca

6.1. Komunikacja

Latem Europejska Rzecznik Praw Obywatelskich rozpoczęła kampanię, wydając 10 zaleceń dotyczących używania 24 języków urzędowych UE.

W 2020 r. komunikacja cyfrowa Rzecznik nadal była zmieniana i ulepszana, a strona internetowa stała się bardziej dynamicznym centrum informacji dotyczących działalności Rzecznik. Strona internetowa zawiera obecnie sekcję „Aktualności”, która zawiera łatwe do czytania i zrozumienia artykuły prasowe, które zawierają informacje na temat postępów w zakresie ważnych postępowań wyjaśniających lub na temat innych aspektów pracy Rzecznik Praw Obywatelskich. Aby ułatwić śledzenie postępowań wyjaśniających prowadzonych przez Rzecznik Praw Obywatelskich, dla każdego postępowania utworzono obecnie centralną „stronę poświęconą danej sprawie”, znaczną jej część zajmują również krótkie napisy wyjaśniające przebieg postępowania i ostatnio poczynione postępy. Uruchomiono również nową specjalną sekcję poświęconą publicznemu dostępowi do dokumentów .

Oprócz treści pojawiających się regularnie na stronie internetowej biuro Rzecznika Praw Obywatelskich zaczęło również korzystać z innych interaktywnych formatów publikacji online, aby uczynić naszą pracę bardziej interesującą i dostępną dla szerszego grona odbiorców.

Aby upamiętnić 25. rocznicę istnienia Rzecznika, opracowano dynamiczną przewijaną historię internetową Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Jest to format, który biuro Rzecznika Praw Obywatelskich zamierza wykorzystać w przyszłości.

Rzecznik w dalszym ciągu coraz częściej korzystała z mediów społecznościowych w celu dostarczania informacji w sposób jasny i interesujący na temat tego, czym zajmuje się biuro i komu pomaga, a także zapewniała aktualne informacje i przedstawiała opinie na temat ostatnio poczynionych postępów w zakresie postępowań wyjaśniających. W szczególności na Twitterze Rzecznik zaczęła korzystać z bardziej innowacyjnych sposobów wyjaśniania, na czym polega praca biura, w tym poprzez wykorzystanie poszczególnych wątków. Rzecznik zwiększyła swoją aktywność w największych mediach społecznościowych – na Twitterze, platformie LinkedIn i Instagramie. Jednym z najważniejszych wydarzeń w tym roku były działania związane z obchodami 25. rocznicy istnienia Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, które można było śledzić za pośrednictwem hasztagu #EO25years.

W kontekście działalności Rzecznik Praw Obywatelskich dotyczącej reakcji UE na kryzys związany z COVID-19 biuro przedstawiło również zwięzłą infografikę i związany z nią artykuł zawierający przegląd ról i obowiązków różnych instytucji i agencji UE. Biuro przeprowadziło również kampanię promującą wytyczne Rzecznik dla organów administracji unijnej w sprawie używania języków urzędowych UE w komunikacji ze społeczeństwem.

W 2020 r. najszybciej wzrosła popularność na Instagramie. Liczba odbiorców na tym kanale zwiększyła się w ciągu roku o 71% (1 068 nowych obserwujących). Liczba obserwujących na LinkedIn zwiększyła się o 34% (+1 237), a na Twitterze, gdzie Rzecznik ma największą liczbę odbiorców, liczba obserwujących zwiększyła się w grudniu 2020 r. do poziomu 29 200, co stanowi 11-proc. wzrost (+2 870).

Głównym wydarzeniem komunikacyjnym w tym roku była doroczna konferencja, która stanowiła okazję do upamiętnienia 25. rocznicy istnienia Europejskiego Rzecznika Praw

Obywatelskich. Z uwagi na udział ponad 240 uczestników Rzecznik musiała wprowadzić pewne innowacje, aby zapewnić wysokiej jakości wydarzenie internetowe. Podczas konferencji wykorzystano platformę Interactio i usługi tłumaczenia ustnego świadczone przez Parlament Europejski w celu zapewnienia tłumaczenia ustnego w czasie rzeczywistym. Rzecznik korzystała również ze Slido, platformy internetowej do organizowania wirtualnych wydarzeń, umożliwiającej uczestnikom zadawanie pytań i uczestniczenie w ankietach w czasie rzeczywistym. Dzięki temu konferencja ta była prawdziwie interaktywnym wydarzeniem pomimo wyzwań związanych z jej wirtualnym charakterem. Sekcja „Aktualności” zapewnia szybki dostęp do różnych najważniejszych aspektów działalności instytucji.

6.2. Relacje z instytucjami UE

6.2.1. Parlament Europejski

Po ponownym wyborze na stanowisko Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich pod koniec 2019 r. Rzecznik Emily O'Reilly nadal umacniała silne więzi między jej biurem a Parlamentem Europejskim, najważniejszym partnerem Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. W 2020 r. Rzecznik wygłosiła przemówienie na sesji plenarnej Parlamentu Europejskiego i pomimo trudności związanych z COVID-19 nadal odbywała regularne spotkania w formie wideokonferencji z posłami do Parlamentu Europejskiego ze wszystkich stron sceny politycznej. Rzecznik została również zaproszona do zabrania głosu na kilku posiedzeniach różnych komisji parlamentarnych, a także podczas warsztatów związanych z działalnością biura. Ze względu na pandemię sprawozdanie roczne Rzecznik Praw Obywatelskich przekazano przewodniczącemu Parlamentu Europejskiego pocztą elektroniczną w dniu 5 maja 2020 r.

6.2.2. Komisja Petycji

Europejska Rzecznik Praw Obywatelskich i Komisja Petycji Parlamentu Europejskiego współpracują, aby odpowiedzieć na obawy obywateli Unii dotyczące odpowiedzialności instytucji UE. W 2020 r. relacje między Komisją Petycji a Rzecznik Praw Obywatelskich uległy dalszemu wzmocnieniu. Rzecznik Praw Obywatelskich wzięła udział w różnych posiedzeniach komisji, a biuro Rzecznika Praw Obywatelskich i Komisja były w stałym kontakcie. W różnych rezolucjach Komisji odwołano się do działalności Rzecznik Praw Obywatelskich, w szczególności w odniesieniu do praw osób z niepełnosprawnością w czasie kryzysu związanego z COVID-19. W związku z 25. rocznicą utworzenia biura Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich Emily O'Reilly z zadowoleniem otrzymywała od różnych posłów do PE wiadomości z gratulacjami i najlepszymi życzeniami dotyczącymi jej pracy, w szczególności od przewodniczącej Komisji Petycji, która również uczestniczyła w konferencji poświęconej obchodom tej rocznicy. Dolors Montserrat, przewodnicząca Komisji Petycji, prelegent wysokiego szczebla podczas konferencji cyfrowej z okazji 25. rocznicy.

6.2.3. Komisja Europejska

Komisja Europejska jest organem wykonawczym UE i posiada największą liczbę organów administracyjnych spośród wszystkich organów UE. Jest rzeczą naturalną, że najwięcej skarg kierowanych do Rzecznik Praw Obywatelskich dotyczy pracy Komisji. Stosunki robocze między Komisją a Rzecznik Praw Obywatelskich w 2020 r. były bardzo konstruktywne, a wiceprzewodniczący Maroš Šefčovič był głównym prelegentem na konferencji z okazji 25. rocznicy. Utrzymywano również bliskie relacje na szczeblu służb w celu zapewnienia skutecznej odpowiedzi na obawy skarżących.

Maroš Šefčovič, wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej, był głównym prelegentem podczas konferencji cyfrowej z okazji 25. rocznicy.

6.2.4. Inne instytucje, agencje i organizacje

Ważne jest, aby Europejska Rzecznik Praw Obywatelskich utrzymywała również owocne stosunki z innymi instytucjami, organami i jednostkami organizacyjnymi. W 2020 r. Rzecznik Praw Obywatelskich kontaktowała się z szefami Europejskiego Banku Inwestycyjnego, Europejskiego Trybunału Obrachunkowego i Europejskiej Agencji Leków. Stosunki z różnymi organami administracji unijnej stanowią integralną część strategii Rzecznik Praw Obywatelskich „W stronę 2024 roku”. Jedynie dzięki ścisłej współpracy można osiągnąć długotrwały i pozytywny wpływ na unijną administrację.

6.2.5. Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych

Będąc członkiem Ram UE, Rzecznik chroni, wspiera i monitoruje wdrażanie Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych na poziomie instytucji UE. W 2020 r. Rzecznik Praw Obywatelskich pełniła funkcję przewodniczącej Ram UE.

Wraz z Europejskim Forum Osób Niepełnosprawnych, Parlamentem Europejskim i Agencją Praw Podstawowych Unii Europejskiej Rzecznik Praw Obywatelskich skierowała do Komisji Europejskiej wspólne pismo, w którym przedstawiła poglądy zawarte w Ramach UE na temat tego, co powinna zawierać bardziej ambitna i kompleksowa europejska strategia w sprawie niepełnosprawności na okres po 2020 r. W tym celu w lipcu 2020 r. członkowie Ram UE spotkali się z komisarz ds. równości Heleną Dalli w celu kontynuowania dialogu na temat przyszłej europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności. Europejska Rzecznik Praw Obywatelskich Emily O'Reilly omówiła również kwestię warsztatów zorganizowanych przez Komisję Petycji Parlamentu Europejskiego na temat strategii w sprawie niepełnosprawności.

W czerwcu 2020 r. Rzecznik zapoczątkowała inicjatywę strategiczną dotyczącą sposobu, w jaki Komisja uwzględnia szczególne potrzeby niepełnosprawnych pracowników w kontekście sytuacji nadzwyczajnej związanej z COVID-19. Rzecznik Praw Obywatelskich skierowała do Komisji pismo, w którym zadała szereg pytań dotyczących kwestii, takich jak obowiązujące środki dotyczące telepracy i ubezpieczenia zdrowotnego, a także wniosków, które można wyciągnąć z szerszych kontaktów Komisji z niepełnosprawnymi członkami społeczeństwa.

Rzecznik dokonuje obecnie oceny odpowiedzi Komisji, po zasięgnięciu opinii organizacji reprezentujących osoby z niepełnosprawnością.

Rzecznik prowadziła postępowanie wyjaśniające w sprawie skargi dotyczącej wykorzystania europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (funduszy ESI) do budowy placówek opieki instytucjonalnej dla osób z niepełnosprawnością na Węgrzech i w Portugalii. Skarżący uznał, że Komisja powinna była podjąć działania w odniesieniu do tych projektów, ponieważ są one sprzeczne ze zobowiązaniami UE do zapewnienia osobom z niepełnosprawnością wsparcia w zakresie funkcjonowania w społeczeństwie. Po dokładnym zbadaniu środków podjętych przez Komisję Rzecznik zamknęła postępowanie wyjaśniające, przedstawiając sugestie dotyczące usprawnień, i będzie nadal monitorowała tę istotną kwestię.

European Ombudsman

Today is the International Day of Persons with Disabilities #IDPD2020

The Ombudsman is committed to protecting, promoting, and monitoring the EU administration's implementation of the @UN Convention on Rights of Persons with Disabilities #UNCRPD

europa.eu/!UQ76uR

Dzisiaj obchodzimy Międzynarodowy Dzień Osób z Niepełnosprawnością.

Europejska Rzecznik Praw Obywatelskich jest zaangażowana w ochronę, wspieranie i monitorowanie wdrażania Konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych na poziomie instytucji UE.

Emily O'Reilly: „Stan demokracji można mierzyć na podstawie stopnia, w jakim umożliwia ona nawet osobom znajdującym się w najtrudniejszej sytuacji uczestnictwo w jak najszerszym zakresie w każdym aspekcie tej demokracji”.

W tym samym obszarze Komisja pozytywnie odniosła się do sugestii wysuniętych przez Rzecznik w ramach prowadzonego przez nią postępowania wyjaśniającego dotyczącego sposobu reagowania na domniemane naruszenia praw człowieka w placówce opieki społecznej dla osób z niepełnosprawnością. Zgodnie z sugestią Rzecznik Komisja stwierdziła, że fundusze UE nie powinny być w jak największym stopniu wykorzystywane do utrzymywania instytucji, a zamiast tego powinny być wykorzystywane do wspierania deinstytucjonalizacji.

Rzecznik Praw Obywatelskich rozpatrywała również skargę dotyczącą opóźnień w stosowanej procedurze reintegracji niepełnosprawnego pracownika. Rzecznik zamknęła sprawę po tym, jak Komisja oświadczyła, że wznowiła procedurę ponownej integracji skarżącego.

6.3. Europejska sieć rzeczników praw obywatelskich

Skutki pandemii miały wyraźny wpływ na metody pracy i procedury wielu organów publicznych i podmiotów transnarodowych. Tak było oczywiście również w przypadku europejskiej sieci rzeczników praw obywatelskich (ENO), która jest nieformalną siecią składającą się z 96 biur w 36 krajach europejskich i obejmuje również Komisję Petycji Parlamentu Europejskiego.

Europejska Rzecznik Praw Obywatelskich Emily O'Reilly utrzymywała bezpośredni kontakt z członkami ENO już na wczesnym etapie kryzysu w celu ustalenia, w jaki sposób sieć mogłaby najlepiej służyć swoim członkom. Na tej podstawie w dniu 12 maja 2020 r. Rzecznik zorganizowała seminarium internetowe poświęcone skutkom COVID-19 dla rzeczników praw obywatelskich i była jego gospodarzem. To seminarium internetowe zgromadziło rzeczników praw obywatelskich lub ich odpowiedników z 33 organizacji członkowskich w celu wymiany doświadczeń i propagowania najlepszych praktyk w zakresie reagowania kryzysowego.

Dla ENO najważniejszym wydarzeniem w roku była jej doroczna konferencja, która odbyła się również w formacie cyfrowym. W dniu 26 października (w tym samym dniu, w którym zorganizowano konferencję z okazji 25. rocznicy istnienia Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich) 106 uczestników z całej Europy przyłączyło się wirtualnie do konferencji sieci. Oprócz obchodów rocznicy i debaty na temat przyszłości instytucji Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w ramach konferencji sieci omawiano przyszłą współpracę w nadchodzącej kadencji oraz możliwe przedmioty i warunki przyszłych równoległych postępowań wyjaśniających. Konferencja, podczas której głównym prelegentem był komisarz ds. miejsc pracy i praw socjalnych Nicolas Schmit, była również kolejną okazją do omówienia kryzysu związanego z COVID-19 i przewidzenia, w jaki sposób wpłynie on na pracę rzeczników praw obywatelskich w nadchodzących latach.

European Ombudsman

We now start the European Network of Ombudsman annual conference, discussing the impact of COVID-19 on its members, future parallel inquiries and #ENOnetwork cooperation: europa.eu/tj97tX #EO25Years

Rozpoczynamy obecnie doroczną konferencję europejskiej sieci rzeczników praw obywatelskich (ENO), omawiając wpływ COVID-19 na jej członków, przyszłe równoległe postępowania wyjaśniające i współpracę sieci ENO. Obchodzimy również 25. rocznicę istnienia Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

Skarżący, którym Europejska Rzecznik Praw Obywatelskich poradziła w 2020 r. kontakt z innymi instytucjami i organami, oraz przekazane skargi 7. Zasoby

7.1. Budżet

Budżet Rzecznika Praw Obywatelskich stanowi oddzielny rozdział budżetu ogólnego Unii Europejskiej. Dzieli się na trzy tytuły. Tytuł 1 obejmuje płace, dodatki oraz inne koszty związane z personelem. Tytuł 2 dotyczy budynków, umeblowania, wyposażenia i innych

wydatków operacyjnych. Tytuł 3 obejmuje wydatki związane z wykonywaniem przez instytucję jej ogólnych zadań. W 2020 r. suma przyznaných środków wyniosła 12 348 231 EUR.

Aby zapewnić efektywne zarządzanie zasobami, audytor wewnętrzny Rzecznika regularnie sprawdza wewnętrzne systemy kontroli i operacje finansowe przeprowadzane przez biuro Rzecznika. Podobnie jak inne instytucje UE instytucja Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich podlega również kontroli Europejskiego Trybunału Obrachunkowego.

7.2. Korzystanie z zasobów

Każdego roku Rzecznik Praw Obywatelskich przyjmuje roczny plan zarządzania, w którym określa się konkretne działania, jakie biuro powinno podjąć, aby zrealizować cele i priorytety pięcioletniej strategii Rzecznika Praw Obywatelskich „W stronę 2019 roku”. Roczny plan zarządzania na 2020 r. jest szóstym planem opartym na tej strategii. W grudniu 2020 r. Rzecznik przyjęła nową strategię „W stronę 2024 roku”.

Rzecznik zatrudnia wysoko wykwalifikowany i wielojęzyczny personel. Dzięki temu biuro może rozpatrywać skargi w 24 językach urzędowych UE i podnosić świadomość społeczną na temat pracy Rzecznika w UE. W marcu 2020 r., w odpowiedzi na pandemię COVID-19, biuro Rzecznika Praw Obywatelskich dokonało skutecznej i szybkiej transformacji, aby stać się cyfrowym miejscem pracy, nie powodując przy tym zakłóceń w wykonywaniu podstawowych czynności związanych z rozpatrywaniem skarg. W 2020 r. w planie zatrudnienia Rzecznika przewidziano 69 stanowisk, oprócz których w biurze pracowało średnio ośmiu pracowników kontraktowych, a 13 stażystów zdobyło doświadczenie zawodowe w ciągu tego roku.

We wrześniu 2020 r. Rosita Hickey, która od 2001 r. pracuje w biurze Rzecznika Praw Obywatelskich, została mianowana dyrektorem Dyrekcji ds. Dochodzeń w następstwie konkursu otwartego.

Szczegółowe informacje dotyczące struktury biura Rzecznika Praw Obywatelskich oraz poszczególnych zadań różnych działów są dostępne na stronie internetowej Rzecznika Praw Obywatelskich.

Rosita Hickey została mianowana dyrektorem Dyrekcji ds. Dochodzeń w 2020 r. Kontakt z Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich

Telefon

+33 (0)3 88 17 23 13

E-mail

eo@ombudsman.europa.eu

Internet

- Strona internetowa ombudsman.europa.eu
- Twitter twitter.com/EUombudsman
- Instagram [instagram.com/euombudsman](https://www.instagram.com/euombudsman)
- LinkedIn [linkedin.com/company/272026](https://www.linkedin.com/company/272026)
- YouTube [youtube.com/user/eotubes](https://www.youtube.com/user/eotubes)

Nasze biura

Strasburg

Adres pocztowy

Médiateur européen 1 avenue du Président Robert Schuman CS 30403 F-67001 Strasbourg Cedex

Adres dla odwiedzających

Bâtiment Václav Havel (HAV) Allée Spach F-67070 Strasbourg
Bruksela

Adres pocztowy

Médiateur européen Rue Wiertz B-1047 Bruxelles

Adres dla odwiedzających

Montoyer-Science (MTS) 30 rue Montoyer B-1000 Bruxelles

© Unia Europejska, 2021

Wszystkie fotografie i ilustracje © Unia Europejska, z wyjątkiem okładki (© erikreis / iStock).
Powielanie dozwolone w celach edukacyjnych i niehandlowych, pod warunkiem podania źródła.

Druk ISBN 978-92-9483-264-1 ISSN 1680-3809 doi:10.2869/312426 QK-AA-21-001-EN-C HTML
ISBN 978-92-9483-229-0 ISSN 1830-6934 doi:10.2869/490078 QK-AA-21-001-PL-Q PDF ISBN
978-92-9483-245-0 ISSN 1680-3922 doi:10.2869/325371 QK-AA-21-001-EN-N